

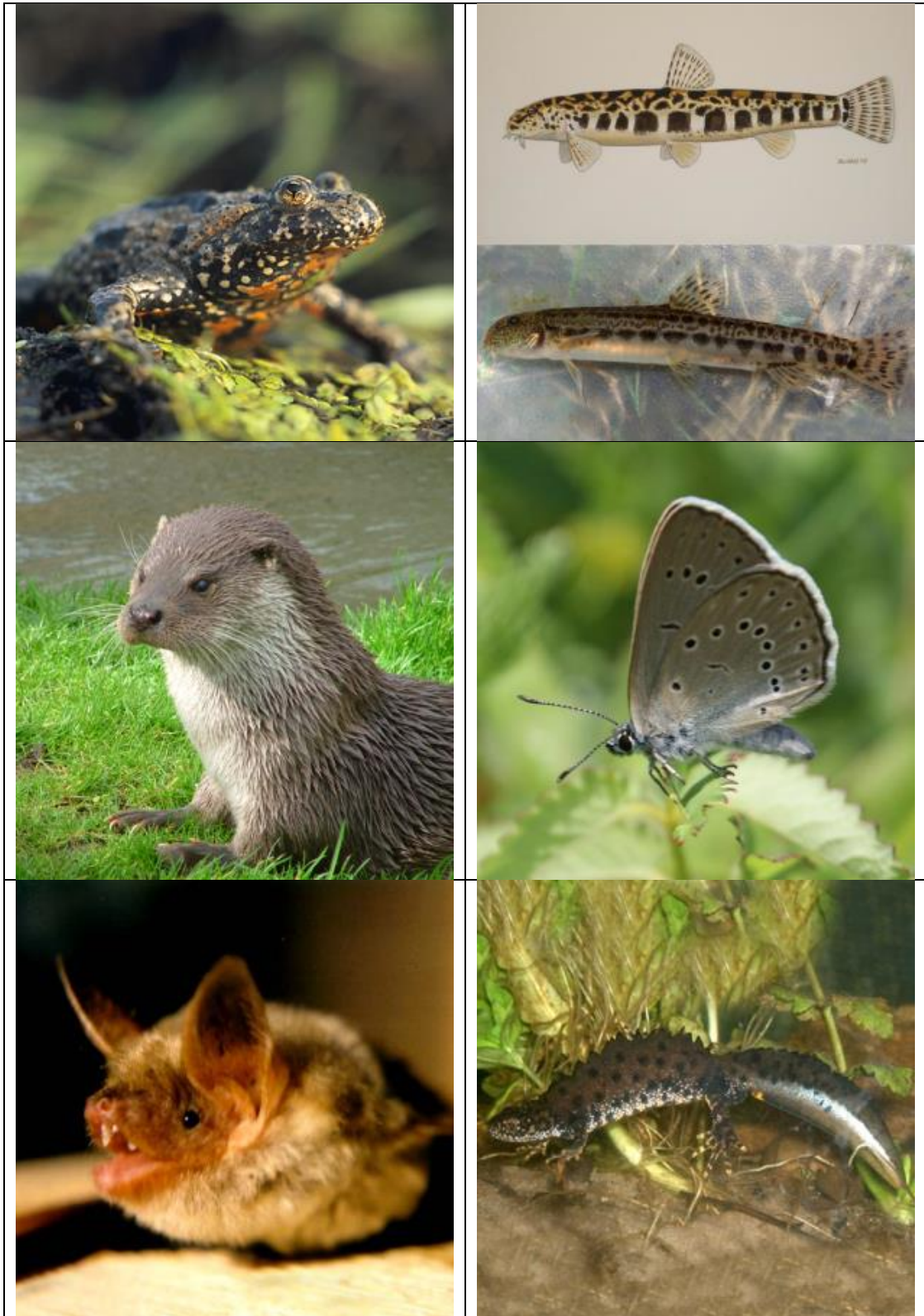
ZESTAW KONTROLNY DLA NAUCZYCIELA/-LKI

Lp.	Nazwa gatunku	Grupa*	Opis	Miniatura zdjęcia
1	kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	A	Jestem małym płazem bezogonowym. Na grzbiecie mam gruczoły jadowe, a na brzuchu jaskrawe pomarańczowe plamy. Dzięki temu skutecznie odstrasza ludzi i inne zwierzęta. Żyję w wodzie, zadowolają mnie nawet niewielkie kałuże albo koleiny na polnych drogach. Jak wysychają – szukam sobie nowego domu. Na ląd wychodzę tylko, by móc tam wygodnie zapaść w zimowy sen.	
2	koza pospolita <i>Cobitis taenia</i>	F	Moje imię mylnie sugeruje, że jestem ssakiem, jednak mój prawdziwy kuzyn to karp. Mam szary grzbiet pokryty ciemnymi plamkami oraz obronne, ruchome kolce w okolicy oczu. Żyję w rzekach, stawach i jeziorach, szczególnie tych o piaszczystym lub kamienistym dnie. Lubię zagrzebywać się w podłożu tak, że widać tylko moje oczy i płetwę ogonową. Mam wtedy świetną kryjówkę, by polować na larwy owadów, mięczaki oraz robaki. W Polsce jestem objęty ścisłą ochroną gatunkową.	
3	wydra europejska <i>Lutra lutra</i>	M	Jestem niewielkim drapieżnym ssakiem. Mam małe uszy i brązowe futerko z jasnym podgardlem. Choć mieszkam w całej Polsce, to jestem bardzo rzadka i zagrożona wyginięciem. Jeśli jednak dopisze Wam szczęście, spotkacie mnie nad brzegiem Bałtyku, nad nabrzeżami rzek, potoków, stawów i jezior. Buduję w skarpach nory, do których wejście znajduje się pod powierzchnią wody. Czasami zajmuję też nory lisów lub borsuków. Jedną z moich sióstr gra Marlenę w serialu „Pingwiny z Madagaskaru”.	
4	modraszek telejus <i>Maculinea teleius</i>	I	Jestem latającym drapieżnikiem. Składam jaja na krwiściagu lekarskim, który rośnie blisko mrowiska wścieklic. Na kwiatostanach żeruję jako gąsienica, a potem spadam na ziemię i udaję jajo mrówek. Wścieklice adoptują mnie, a ja podstępnie zajadam się ich jajami i larwami, dopóki nie stanę się dorosłym owadem. Moje skrzydła są jasnoniebieskie z czarnym brzegiem (samiec) lub czarnobrunatne (samica). Od spodu mają barwę szarobrązową z 2 rzędami czarnych plamek o białym brzegu. Mieszkam w centrum i na południu Polski, tylko w czystych miejscach, więc ludzie uważają mnie za wskaźnik dobrego stanu zachowania środowiska. W Europie jestem gatunkiem ginącym.	
5	nocek duży <i>Myotis myotis</i>	M	Jestem nocnym ssakiem latającym. Spośród moich braci wyróżniam się dość znaczną wielkością i owalnym kształtem uszu. Na grzbiecie mam szarobrązowe lub brązowe futerko, a mój brzuszek jest biały. Mieszkam w południowo-zachodniej części Polski, najczęściej obok was – ludzi: na dużych strychach, w wieżach kościelnych czy w innych budowlach. Nocą wylatuję na żer do lasów z ubogim podszytem, na świeżo skoszone łąki lub do starych sadów. Zimą przenoszę się do piwnic, fortów albo jaskiń, w których nie ma ujemnych temperatur. Tam smacznie śpię aż do kwietnia.	

6	traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	A	Jestem płazem ogoniastym, który może żyć zarówno w wodzie, jak i na lądzie. Lubię zbiorniki wodne o mulistym dnie i silnie zarośnięte roślinnością. Są one idealne do złożenia i ukrycia moich jaj, z których wylęgają się kijanki. Jako dorosły płaz mam brązowe lub czarne ciało z plamkami i brodawkami, 4 palce u łap przednich oraz 5 - u tylnych. Nie mam pazurów, za to przeciwnika ugryzę dwoma rzędami zębów. Mam też szczególną zdolność odtwarzania utraconych w walce kończyn lub ogona.	
---	--	---	--	---

*Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.

ZESTAW DLA UCZNIÓW/UCZENNIC (drukujemy 5 kopii)

kumak nizinny
Bombina bombina

koza pospolita
Cobitis taenia

wydra europejska
Lutra lutra

modraszek telejus
Maculinea teleius

nocek duży
Myotis myotis

traszka grzebieniasta
Triturus cristatus

Jestem małym płazem bezogonowym. Na grzbiecie mam gruczoły jadowe, a na brzuchu jaskrawe pomarańczowe plamy. Dzięki temu skutecznie odstrasza ludzi i inne zwierzęta. Żyję w wodzie, zadowolają mnie nawet niewielkie kałuże albo koleiny na polnych drogach. Jak wysychają – szukam sobie nowego domu. Na łąd wychodzę tylko, by móc tam wygodnie zapaść w zimowy sen.

Moje imię mylnie sugeruje, że jestem ssakiem, jednak mój prawdziwy kuzyn to karp. Mam szary grzbiet pokryty ciemnymi plamkami oraz obronne, ruchome kolce w okolicy oczu. Żyję w rzekach, stawach i jeziorach, szczególnie tych o piaszczystym lub kamienistym dnie. Lubię zagrzebywać się w podłożu tak, że widać tylko moje oczy i płetwę ogonową. Mam wtedy świetną kryjówkę, by polować na larwy owadów, mięczaki oraz robaki. W Polsce jestem objęty ścisłą ochroną gatunkową.

Jestem niewielkim drapieżnym ssakiem. Mam małe uszy i brązowe futerko z jasnym podgardlem. Choć mieszkam w całej Polsce, to jestem bardzo rzadka i zagrożona wyginięciem. Jeśli jednak dopisze Wam szczęście, spotkacie mnie nad brzegiem Bałtyku, nad nabrzeżami rzek, potoków, stawów i jezior. Buduję w skarpach nory, do których wejście znajduje się pod powierzchnią wody. Czasami zajmuję też nory lisów lub borsuków. Jedną z moich sióstr gra Marlenę w serialu „Pingwiny z Madagaskaru”.

Jestem latającym drapieżnikiem. Składam jaja na krwiściągę lekarskim, który rośnie blisko mrowiska wścieklic. Na kwiatostanach żeruję jako gąsienica, a potem spadam na ziemię i udaję jajo mrówek. Wścieklice adoptują mnie, a ja podstępnie zajadam się ich jajami i larwami, dopóki nie stanę się dorosłym owadem. Moje skrzydła są jasnoniebieskie z czarnym brzegiem (samiec) lub czarnobrunatne (samica). Od spodu mają barwę szarobrązową z 2 rzędami czarnych plamek o białym brzegu. Mieszkam w centrum i na południu Polski, tylko w czystych miejscach, więc ludzie uważają mnie za wskaźnik dobrego stanu zachowania środowiska. W Europie jestem gatunkiem ginącym.

Jestem nocnym ssakiem latającym. Spośród moich braci wyróżniam się dość znaczną wielkością i owalnym kształtem uszu. Na grzbiecie mam szarobrązowe lub brązowe futerko, a mój brzusek jest biały. Mieszkam w południowo-zachodniej części Polski, najczęściej obok was – ludzi: na dużych strychach, w wieżach kościelnych czy w innych budowlach. Nocą wylatuję na żer do lasów z ubogim podszytem, na świeżo skoszone łąki lub do starych sadów. Zimą przenoszę się do piwnic, fortów albo jaskiń, w których nie ma ujemnych temperatur. Tam smacznie śpię aż do kwietnia.

Jestem płazem ogoniastym, który może żyć zarówno w wodzie, jak i na łądzie. Lubię zbiorniki wodne o mulistym dnie i silnie zarośnięte roślinnością. Są one idealne do złożenia i ukrycia moich jaj, z których wylęgają się kijanki. Jako dorosły płaz mam brązowe lub czarne ciało z plamkami i brodawkami, 4 palce u łap przednich oraz 5 - u tylnych. Nie mam pazurów, za to przeciwnika ugryzę dwoma rzędami zębów. Mam też szczególną zdolność odtwarzania utraconych w walce kończyn lub ogona.

Projekt finansowany z:

www.eeagrants.org

Pomoce zostały opracowane w ramach projektu Zgodnie z Naturą, prowadzonego przez Centrum Edukacji Obywatelskiej.

www.globalna.ceo.org.pl

Opracowanie: Paulina Brokos

Źródła fotografii: <http://www.wikipedia.org/>, <http://atlasryb.rybowanie.pl/>